

Soubor zahrnuje texty, jež byly předmětem diskuse v prvním semináři. Žlutě vyznačenými pasážemi se budeme znovu zabývat i v semináři následujícím. Nad některými z nich se můžete zamyslet už teď.

1. Jak dokládá označená pasáž následující ukázky, metaforické výrazy nejsou výsadou poezie. Zkuste některé z nich vyhledat a zamyslet se nad tím, jak mohly vzniknout.

Můj muž měl maličké rádio které měl neustále naladěné na Vídeň a s velikým pohnutím naslouchal symfoniím houslovým koncertům a když naslouchal tak se díval oknem na výšeč nebe a ta hudba jej unášela přes střechy libeňských činžáků s pavlačí někam docela jinam než byl a já jsem umývala nádobí a nebo jsem luštila křížovku a můj muž stál rozkročený u okna a odploval s tou hudbou a já jsem schválně umývala nádobí a já jsem umývala znovu to nádobí ještě jednou protože já jsem nerozuměla těm symfonickým románům já jsem nerozuměla ani té větě kterou mi můj muž se snažil vysvětlit a tak vtáhnout do nádhery té symfonické hudby... řekl mi že Eliot básník a autor Pusté země napsal že Hudba je vertikála postavená proti tlukotu lidského srdce... Ale já jsem tomu nerozuměla a když on na mne symfonickými romány a houslovými koncerty tak já jsem začala uklízet a schválně jsem odtahovala almaru a dělala jsem hluk židlemi

[...]

A pan Hiršal nevypadal ani jako básník spíš jako jatecký tovaryš a měl manšestrové kalhoty a manšestrový kabát a vytahoval z kapsy kartáč z umělé hmoty a každou chvíli se česal a vlasy měl přistřižené a husté a ten kartáč rachotil v těch vlasech... a každou chvíli řekl pan Hiršal... To je fantastický... a při tom kouřil jednu cigaretu za druhou a oklepával popel na podlahu nebo si nechal padat popel na šaty... A můj muž hovořil chvíli o svém psaní ale jeho hlas byl nejistý a odkašlával a ztrácel nit' toho o čem začal a zrudnul a díval se do země a devotně zapaloval básníkovi Hiršalovi cigaretu a pan Kolář si vytáhl nohavici kalhot a přehodil nohu přes druhé koleno a jeho hlas hřímá... Ale pozor! Taková americká poezie má dva sloupy hned ze začátku... a je to Whitman a je to Poe... A vlastně moderní literatura francouzská má Baudelaira toho který nejen přeložil Poea ale jeho poetikou se i inspiroval Hele nesmíme zapomínat že v Paříži byla výstava impresionistů a u nás kraloval Mikoláš Aleš ovšem pozor My máme svého Purkyněho a máme Karla Hynka Máchu ale ostatní Pozor V Paříži už je napsaný Rimbaudem Pobyt v pekle [...]

Bohumil Hrabal: *Vita nuova*, 1986

2. Způsob, jakým se v Kvapilově básni vypovídá o přírodních jevech, je jejím důležitým jednotícím principem. Zároveň jde o názorný příklad jednoho typu básnického pojmenování. Důležitý není termín, kterým ho označujeme, nýbrž rozpoznání onoho principu:

Zimní rondeau

Krajina je zasněžena,
v plášti sněhu dřímou lesy,
ticho, jenom v skalách kdesi
chladný vítr ostře sténá.

Sedá stromům na ramena,
v holých větvích zavýskne si – –
Krajina je zasněžena,
v plášti sněhu dřímou lesy.
Spi, má písni unavená,
v duši mou se ticho věsí,
bouř ji více nevyděsí:
bez touhy to, beze jména
krajina je zasněžená!

Jaroslav Kvapil, in: *Padající hvězdy*, 1889

Světlo proudí dovnitř

Venku za oknem leží dlouhé zvíře jara,
průsvitný drak slunečního světla proplouvá
kolem nás jako nekonečný příměstský
vlak – nikdy jsme nestihli spatřit jeho hlavu.

Vily na pobřeží se sunou stranou,
jsou pyšné jako krabi.
Slunce nutí sochy mrkat.

Zuřivé ohnivé moře ve vesmíru
se prozemňuje na pohlazení.
Odpočítávání začalo.

Tomas Tranströmer, in: *Smuteční gondola*, 1996

Matka

Viděl jsi někdy svou starou matku
ve chvíli, kdy ti odestýlá postel,
zastrkuje, napíná, urovnává a hladí prostěradlo,
aby tam nebyla ani jedinká tlačící vráska?
Její dech, pohyb její ruky i dlaně
je tak láskyplný,
že jako minulý hasí dosud požár v Persepoli
a jako přítomný utišil už nějakou budoucí bouři
na čínském nebo jiném dosud neznámém moři...

Vladimír Holan, in: *Na postupu*, 1964